

NORSK
PRESSEFORBUND

NORSK
JOURNALISTLAG

NORSK
REDAKTØRFORENING

Til
Sykehusinnkjøp HF
Helseforetakenes innkjøpsservice (HINAS)

post@hinas.no
post@sykehusinnkjop.no

Oslo 2. desember 2016

Deres ref.:

Høring – behandling av enhetspriser på legemidler

Norsk Presseforbund (NP) er fellesorganet for norske medier i etiske og redaksjonelt faglige spørsmål. Norsk Redaktørforening (NR) er en landsomfattende sammenslutning av redaktører i alle typer medier. Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere, herunder ledere og frilansere som har journalistikk som yrke.

Våre organisasjoner, som alle arbeider for størst mulig åpenhet i det norske samfunn for alle forhold som er av allmenn interesse, er gjort kjent med at Helseforetakenes innkjøpsservice (HINAS) vil innføre nye rutiner for mer hemmelighold av enhetspriser på legemidler, og at spørsmålet er sendt på intern høring i august i år. Selv om vi ikke er invitert til å avgi høringsuttalelse og selv om vår henvendelse kommer noe sent, ber vi likevel om at våre synspunkter blir hensyntatt.

Vi vil så sterkt vi kan advare mot at HINAS øker hemmeligholdet av enhetspriser på legemidler. Slikt hemmelighold er til skade både for klageinteressene for enkeltpasienter og for grupper av pasienter, og dessuten for samfunnsdebatten om medisinbruk spesielt og helsespørsmål generelt i det norske samfunn.

Dessverre konstaterer vi at gjeldende rett i et visst omfang tilsier at priser skal være taushetsbelagt i den grad de faller inn under forretningshemmeligheter etter forvaltningsloven § 13 første avsnitt nummer 2, men bestemmelsen skal ikke forstås absolutt og den dekker klart ikke forhold der produsent/leverandør er alene på markedet, og således ikke er utsatt for konkurranse. Også i andre tilfeller kan omstendighetene tilsi at taushetsplikten ikke kommer til anvendelse.

Vi viser i denne forbindelse også til uttalelser gitt av professor Mads Andenæs ved Universitetet i Oslo om at hemmelighold kan være i strid med pasientrettighetsloven, og også til at Helsedirektoratet ønsker åpenhet om medisinprisene etter at avtaler er inngått. Et viktig moment er også opplysninger fra tidligere daglig leder for HINAS, Torfinn Aanes, om at Norge var blant de land med lavest medisinpriser mens innkjøpssamarbeidet (LIS) praktiserte full åpenhet etter at avtalene var inngått.

Innsynspraksis ellers i forvaltningen bekrefter at enhetspriser på ingen måte unntas konsekvent som «forretningshemmelighet». Det skal vurderes i det enkelte tilfelle om det faktisk er til skade for bedriftens konkurransevne at enhetspris blir kjent, og det er slett ikke alltid at det er det – og særlig ikke når det er gått noe tid. I mange tilfeller vil nettopp innsyn i enhetspriser være avgjørende for å kunne lage viktig journalistikk på myndighetenes forvaltning av fellesskapets ressurser. I et slikt perspektiv virker det absurd at HINAS skal lage generelle retningslinjer for hemmelighold av enhetspriser, som i praksis fører til at man ikke vurderer det enkelte tilfelle nøye etter offentlighetsloven, når det kommer et innsynskrav.

Vi ber om at den tidligere åpenhet videreføres.

Med vennlig hilsen

Norsk Presseforbund

Nils E. Øy

spesialrådgiver

Norsk Journalistlag

Ina Lindahl Nyrud

advokat

Norsk Redaktørforening

Arne Jensen

generalsekretær